

Lägesrapport Librissystemen

– Librisdag 2022-11-11

Johanna Robinson Aalto, johanna.robinson.aalto@kb.se, Tuija Drake, tuija.drake@kb.se

Libris version 1.27

29 september 2022

 [Katalogisering](#), [Libris](#), [Libris versionsinformation](#)

Den 28-29 september produktionssattes Libris version 1.27.

 Vid händelse att den nya versionen inte laddas in automatiskt: uppdatera webbsidan (F5) eller uppdatera webbsidan utan att hämta från cachen (Ctrl+F5).

I Libris version 1.27 introduceras två nya funktioner: maskinell sammanslagning av poster vid import och visning av ändringshistorik. Sammanslagning av poster innebär att befintliga poster nu, vid import, kan berikas med metadata från olika leverantörer i stället för att ersätta den tidigare posten med en ny, inkommen version. Parallellt med maskinell sammanslagning har det tagits fram en funktion för visning av ändringshistorik som grundar sig i information om metadataans proveniens.

Nya funktioner

Nya funktioner i Libris katalogiseringsverktyg: gränssnitt, format, importer och exporter.

Libris releaser 2022

- Visning av ändringshistorik.
- Stöd för Queerlittermer i Libris.
- Digistöd och förenklad form för digitala reproduktioner.
- Sammanslagning av poster.
- Mall för katalogisering av handskrifter.
- id.kb.se – Förbättring av gränssnittet.
- Förbättringar i katalogiseringsgränssnittet vid exempelvis sökning och träfflistor.
- Buggfix, globala ändringar och andra mindre justeringar och tillägg.

Libris Roadmap

- Libris Roadmap är nu publicerad med information om planerad utveckling till och med 2023.
- Planeringen är preliminär och ändras allt eftersom förutsättningarna och prioriteringarna kring Libris ändras.
- Uppdatering sker en gång i månaden.
- Innehåller både information om långsiktiga mål och pågående aktiviteter samt nya funktioner och förbättringar av existerande funktioner som planeras in i specifika releaser allt eftersom utvecklingen blir klar.
- Nästkommande release, Libris version 1.28, är planerad till den 7-8 december.

Planerade releaser

• Release 4 2022*	Version Release 1.28
Release 1 2023*	
Release 2 2023*	Mål Katalogisering med länkade verk.
Release 3 2023*	
Release 4 2023*	Förenklat arbetsflöde för katalogisering av icke-latinska skriftsystem.
	Aktiviteter <ul style="list-style-type: none">• Arbetsflöde för automatiserad romanisering av andra teckenuppsättningar.• Utbrytning av verk från instans, steg 1.• Release utan nertid.• Registervård, systemunderhåll, buggrättningar.
	Effekter <ul style="list-style-type: none">• Automatiserade och effektivare arbetsflöden.• Mer konsekventa data.

*Preliminär planering

Pågående arbete

- Förbättra arbetsflöden för katalogisering.
 - Öka automatisering och effektivisering, exempelvis automatiserad romanisering.
- Utbrytning och länkning av verk från instans.
 - Ta beskrivning av verk och instans till nästa nivå, från teori och förutsättningsskapande till praktik.
- Utökad användning av länkade data i Libris katalogiseringsverktyg.
 - Skapa flera länkade entiteter men även möjliggöra länkning till entiteter hos externa datakällor.
- Förstudie för att modernisera slutanvändartjänsterna bland andra Libris webbsök och Libris fjärrlån.
 - Undersöka vägval inför utveckling av Libris webbsök och fjärrlån
- Utökning från MARC21 till BIBFRAME som import/exportformat.
 - Arbeta långsiktigt med att skapa incitament att övergå från MARC21 till BIBFRAME genom att erbjuda import och export i BIBFRAME.

Foto: Maja Atterstig / KB

Från MARC21 till BIBFRAME

- Libris XL är det enda nationella bibliotekssystemet som än så länge har produktionssatt BIBFRAME som format/informationsmodell i praktiken.
- BIBFRAME är fortsatt under utveckling både på KB och på Library of Congress.
- Det finns fortfarande utmaningar att ta höjd för
 - Sammansatta ämnesord
 - Fortsatt arbete med agenter, genre/form, klassifikation
 - Erbjuda Import/exportmetoder i BIBFRAME
 - Beståndsposter
 - Etc.
- Vidareutveckling av BIBFRAME skapar flera möjligheter att dra nytta av länkade data inom och mellan olika system.

Foto: Ann-Sofie Persson/KB

Verk

- Libris-projektet avslutades med att skapa förutsättningar för verkskatalogisering.
- KB har sedan dess arbetat med att kartlägga de bitar i informationsmodellen som behöver färdigställas för att ta verk till nästa nivå: verksplan.
- KB förbereder inför en maskinell utbrytning av verk från instans.
- För att kunna genomföra den maskinella verksutbrytningen kommer förändringar i informationsmodellen och katalogiseringsverktyget genomföras stegvist.
- Förändringarna i katalogiseringspraxis och format kommer att kommuniceras via Metadatabyrån och versionsinformation.
- Verksutbrytningen kommer att inledas med svensk skönlitteratur och fortskrida till andra materialtyper allt eftersom informationsmodellering fortgår.

Foto: KB

Verksutbrytning

Syfte

- Verk skall vara användbara utanför KB.
 - På sikt minska behov av att dubblera data.
 - Möjliggöra mer länkning av data.
 - Återanvända samma beskrivning av verk.
-
- Mer information om länkade data hittar ni på sidan [Utbildningsmaterial](#) på Metadatabyrån

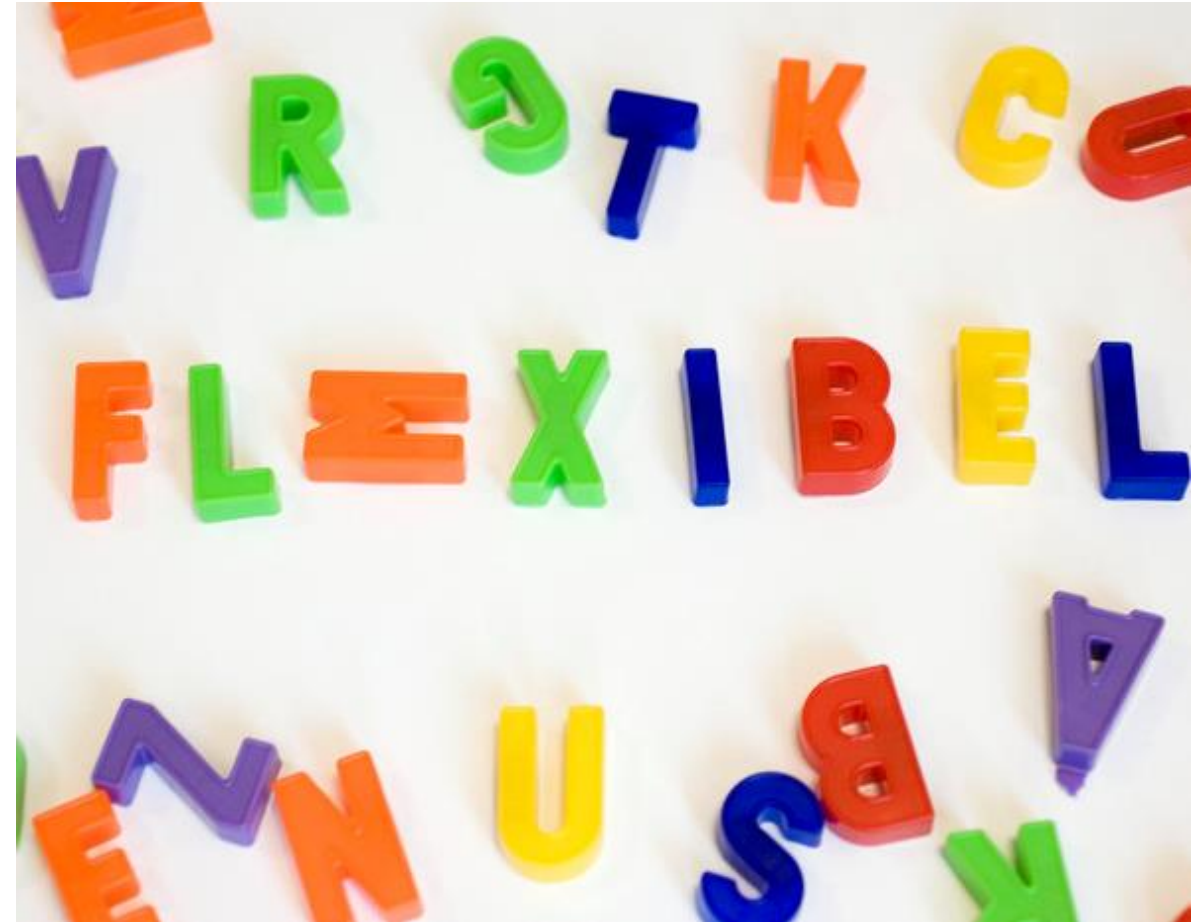

Foto: Jens Gustavsson/KB

Datakvalitet

- Kontinuerligt arbete pågår för att normalisera data i Libris.
- KB kommer att arbeta med valideringar av inkommande data, både via API:er och importer men även i katalogiseringsgränssnittet.
- Vi har infört sammanslagning av poster från Adlibris och kommer att fortsätta med andra leverantörer så som Bokinfo och Elib.
- Arbetet med att börja ersätta MARC21 med BIBFRAME som format i dataflöden till Libris kommer att höja datakvalitet.
- På sikt kommer KB även att arbeta mer med att ersätta fritextsträngar med länkade data – entiteter.

Foto: Jens Gustavsson/KB

Förstudie

- KB har startat en målgrupps- och teknisk nulägesanalys av:
 - Libris webbsök
 - Swepub sök
 - Fjärrlån
 - Låntagarbeställningar
 - Uppsök
 - Biblioteksdatan
- Analysen pågår till och med slutet av november
- I anslutning till analysen påbörjas en förstudie för att ta fram ett förslag på framtida tjänster som stödjer sökning och fjärrlån på ett mer modernt och användarvänligt sätt.

Foto: Anna Guldager/KB

API:er*

- Flertal bibliotek och aktörer använder eller vill använda Libris API:er i sin infrastruktur.
- Det saknas tydliga riktlinjer för hur Libris API:er bör användas.
- KB arbetar med att ta fram en generella riktlinjer för användning av de API:er som KB tillhandahåller för Libris.
- KB arbetar även kontinuerligt med förbättringar i Libris API:er för att kunna möta behoven av Libris som en del av infrastruktur för biblioteken och andra intressenter, exempelvis Myndigheten för Tillgängliga Medier och Queerlit-projektet.

API=Application Programming Interface

Foto: Maja Atterstig / KB

Librissamordning KB

- Samverkan mellan bibliotek men även inom KB.
- KB:s interna forum Librissamordning KB samordnar det interna arbetet med Libris på KB.
- Librissamordning KB koordinerar alla Libris-frågor:
 - Utbildning
 - Resurser
 - Utveckling
 - Strategi och vision
 - Kommunikation och events
 - Och så vidare
- Ansvaret för Librissamordning KB har Avdelningen för samverkan.

Foto: Ann-Sofie Persson/KB

Stärker upp Librisorganisationen

- Två nya Libriskoordinatorer:
 - David Södergren Medin
 - Johanna Berglind
- Libriskoordinatorer samverkar med Librisbiblioteken och kring Librisarbetet på KB.
- Deltar i olika samverkansforum för Libris, bland annat Libris utvecklingsråd som kommer att startas om.

Foto: KB

David och Johanna

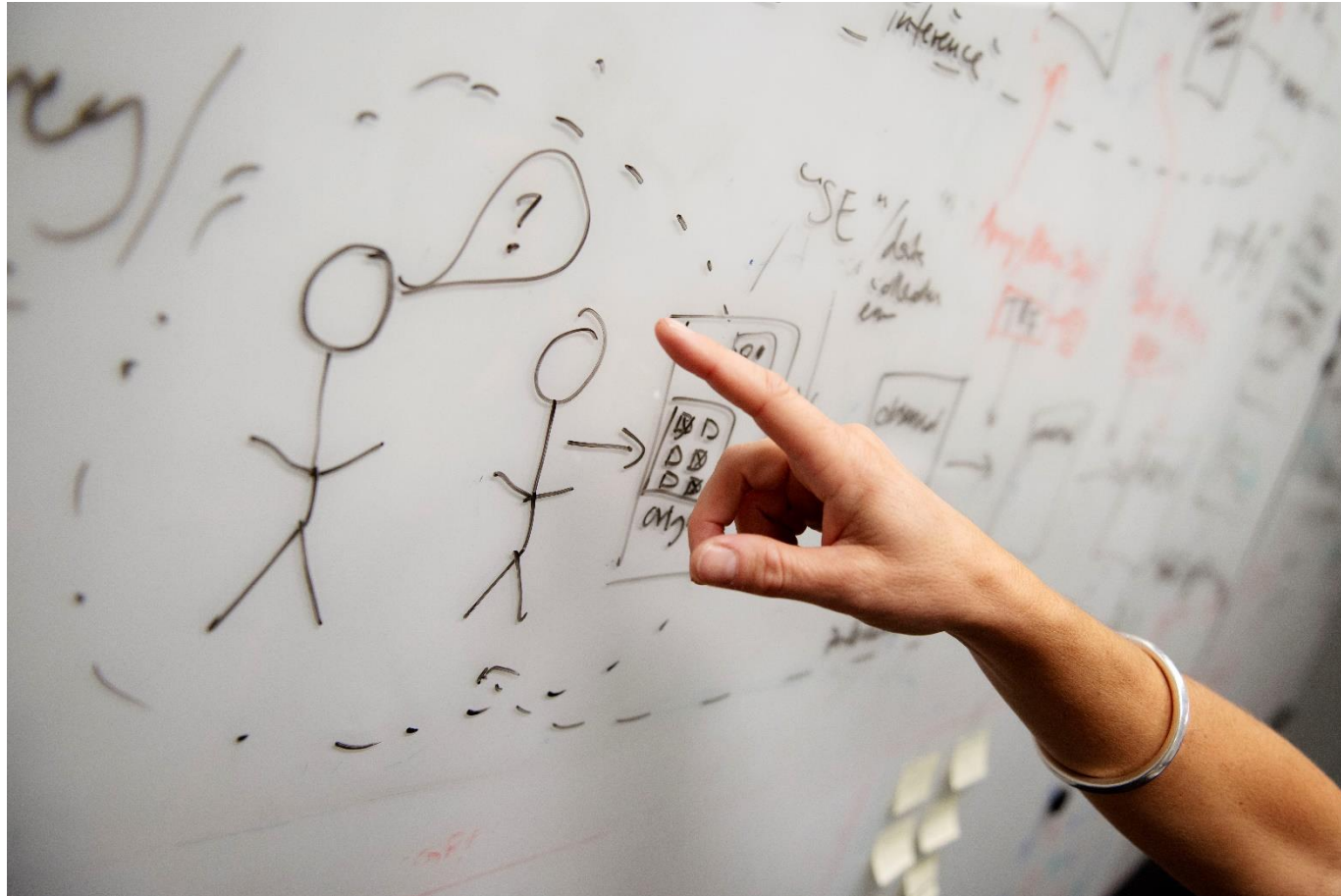

Foto: David Fredriksen / KB

Utvecklingsråd och Utbildningar

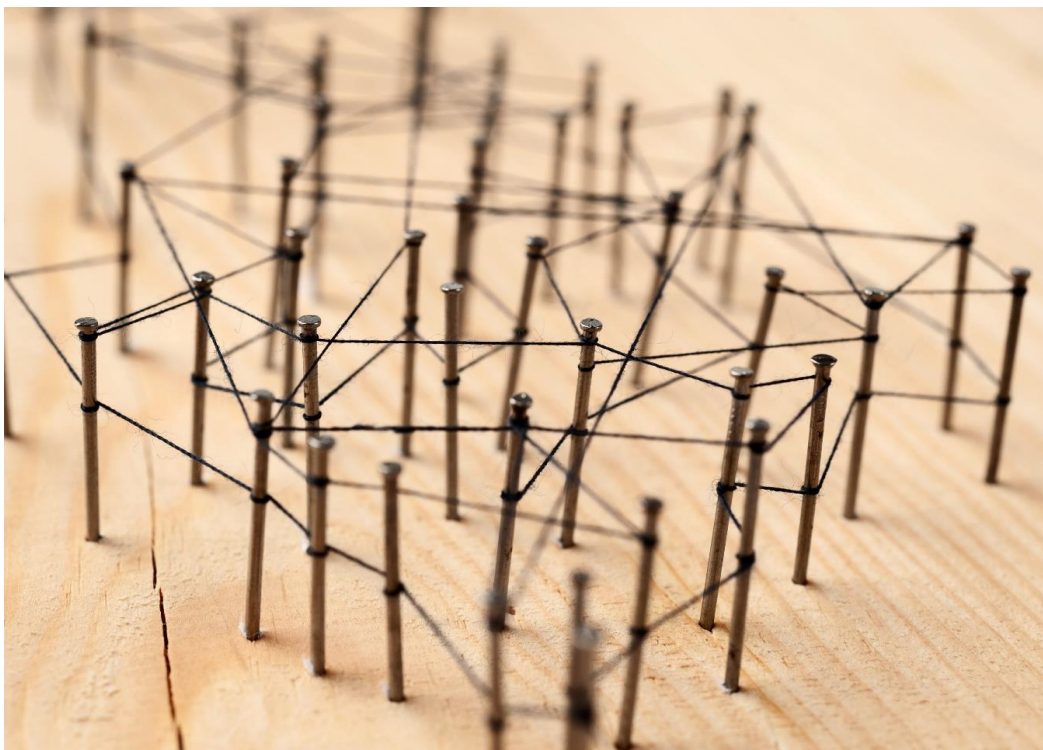

Foto: Maja Atterstig / KB

Foto: KB

Goda samarbeten!

david.sodergren@kb.se

johanna.berglind@kb.se